

Kort om autisme

Data fra Landspatientregistret* for 2018 indikerer, at 0,77 % af den samlede befolkning er blevet diagnosticeret med autisme. For børn i alderen 0-17 år er andelen højere, idet 1,67 % af denne aldersgruppe har fået stillet en autismediagnose (*Sundhedsdatastyrelsen.dk).

Autisme betegnes af fagfolk som en gennemgribende udviklingsforstyrrelse. I mange år har autismediagnosen haft 3 kriterier (ICD-10), som skulle være til stede:

- Forstyrrelse af socialt samspil
- Forstyrrelse af den sociale kommunikation
- Repetitiv adfærd

I 2022 kom der nye diagnosekriterier (ICD-11), så der nu er 2 kriterier, som skal opfyldes:

- Vanskeligheder med social interaktion og social kommunikation
- Begrænsede interesser og repetitiv adfærd

Om Autisme- og Aspergerforeningen

Autisme- og Aspergerforeningen er en forening for mennesker med autisme og tilgrænsende tilstande inden for autismspektrumet.

Et af foreningens formål er derfor at oprette lokale mødesteder. Mødestederne er der, hvor man kan mødes med ligesindede og blive en del af et fællesskab. Det vores erfaring, at det er helende at møde ligesindede - man får en følelse af at passe ind.

Mennesker med autisme ønsker at være sociale, men ikke nødvendigvis på samme måde som neurotypiske, altså dem, der ikke har autisme. Vi ønsker også at hjælpe os selv og hinanden gennem et stærkt sammenhold, ligesom vi gerne vil udbrede kendskabet til autisme og være med til at skabe bedre forhold for autister gennem hele livet.

Det kræver en stærk forening og en stærk autistisk stemme og dermed også dig.

Find vores mødesteder på hjemmesiden. Alt vores vidensmateriale, herunder bl.a. foldere og skemaer, er udviklet af bestyrelsen, hvor der sidder autistiske fagpersoner med neuropædagogisk og sundhedsfaglig uddannelse.

Ydermere er meget af vores materiale kvalificeret af eksterne fagpersoner.

Her finder du os

Hjemmeside: www.austisme-asperger.dk
Facebook: facebook.com/Aspergerforeningen
LinkedIn: www.linkedin.com/company/6412954
E-mail: info@asforeningen.dk
SMS: 30 12 70 11

Autisme og kønsidentitet

- om autistisk kønsdiversitet og sanseforstyrrelser

Disclaimer:

Autisme- og Aspergerforeningens folder om "Autisme og Kønsidentitet" fokuserer specifikt på, hvordan autisme kan påvirke kønsidentitet og kønsbehag. Dette materiale bør ikke forveksles med andre organisationers begrebsforståelser og indeholder ingen kønspolitiske budskaber. Formålet med folderen er udelukkende at informere om, hvordan autisme kan spille en rolle i udviklingen af kønsidentitet.

Autisme og kønsidentitet

Kønsidentitet er bevidsthed om ens køn og den typiske eller traditionelle adfærd for kønnet* (*Den danske ordbog) Der skelnes mellem kønsidentitet og biologisk køn, ”*hvor det førstnævnte baseres alene på det enkelte individs indre oplevelse og følelse*”. (*Sundhedsstyrelsen)

Autisme er en gennemgribende udviklingsforstyrrelse, som derfor også har indvirkning på, hvordan vi opfatter vores kønsidentitet.

Forvirring omkring identitet og køn

Mange autister har en anderledes sansebearbejdning end normen. Vi kan være enten over- eller underfølsomme over for sanseindtryk som lys, lyde, lugte og berøring. Denne anderledes sanse-bearbejdning kan påvirke, hvordan et autistisk menneske kan opleve sin krop og dermed også sin kønsidentitet.

Puberteten er en svær periode for alle, men den er særligt udfordrende for autister. De voldsomme fysiske og følelsesmæssige forandringer kan være svære for autistiske børn/unge at rumme og forstå. Disse kropslige forandringer kan føles ekstra voldsomme og ubehagelige grundet den anderledes sansebearbejdning.

Som teenager er det naturligt at være forvirret og usikker på sin identitet. For autister kan denne forvirring være endnu mere udtalt, da det ofte er svært ved at spejle sig i mennesker uden autisme.

Over en årrække har man kunnet se en stigning i antallet af autistiske børn og unge, som udforsker deres kønsidentitet. Vores erfaring er, at forvirringen omkring kønsidentitet reduceres betydeligt i 20-30 års alderen – uanset hvilken man finder sig tilpas i.

Inklusionen medførte store ændringer, hvor mange autistiske børn/unge blev flyttet fra meningsfulde fællesskaber i specialklasser til almindelige klasser, hvor neurodivergens ikke er normen. Inklusion har derfor betydet, at mange autistiske børn og unge ofte mangler jævnaldrende at spejle sig i. Helt generelt mangler der alderssvarende psykoedukation om, hvordan autisme spiller ind i måden hvorpå man oplever verden.

Kønsroller

Autistiske mennesker kan være mindre tilbøjelige til at følge samfundets forventninger til, hvordan mennesker af et bestemt køn skal opføre sig eller se ud. Som autist er man anderledes end flertallet, hvilket gør det helt naturligt også at udtrykke sin identitet på en anderledes måde. Mange autister har intense interesser, der ikke nødvendigvis matcher de interesser flertallet af samme køn og alder har.

Autistisk kommunikation er ofte anderledes både verbalt og nonverbalt. Som eksempel kan autistiske piger/kvinder ofte have en direkte og konkret kommunikationsform. Dette kan blive tolket som værende maskulint, ligesom at mange autistiske piger/kvinder oplever ubehag ved kjoler og langt hår.

Det forventes ofte, at drenge deltager i vilde og fysiske lege, men det kan være svært for autistiske drenge at være i, da deres sansebearbejdning kan gøre dem mere følsomme over for fysisk aktivitet og støj. Disse sansemæssige udfordringer kan gøre vilde lege yderst ubehagelige. De vilde lege rummer en stor grad af uforudsigelighed, hvilket kan føles skræmmende og utrygt.

I Autisme- og Aspergerforeningen arbejder vi for at formidle viden om livet med autisme og for at skabe bedre forhold i samfundet for autister.

Autistisk selvforståelse

Manglende psykoedukation og selvforståelse kan spille en afgørende rolle i autistiske unges udforskning og forståelse af deres kønsidentitet. Uden tilstrækkelig psykoedukation omkring autisme kan autistiske unge og deres familier mangle indsigt i, hvordan autisme påvirker identitetsdannelse, sansebearbejdning og følelsen af at passe ind. Dette kan betyde, at de unge ikke har ord og begreber til at forstå, hvorfor deres oplevelse af køn og identitet kan adskille sig fra normen.

Manglende selvforståelse kan også gøre det svært for autistiske børn/unge at skelne mellem det at have en anderledes kønsidentitet og de sansemæssige kropslige oplevelser, der relaterer sig til autismen. Dette sammen med interesser, der ikke altid følger de traditionelle kønsroller.

Uden viden om, hvordan autisme kan påvirke forståelsen af kønsroller, kroppen og kønsidentiteten, kan unge føle sig forvirrede og opleve at afvige fra det de ser blandt deres jævnaldrende og bliver præsenteret for på de sociale medier.

Forvirringen kan føre til en søgen efter svar på sociale medier, hvor idealiserede billeder af forskellige kønsidentiteter gør det endnu sværere at finde et ståsted. Dette kan skabe endnu mere usikkerhed, især for autistiske unge, der allerede føler sig udenfor det sociale fællesskab.

I Autisme- og Aspergerforeningen arbejder vi for at skabe forståelse af, hvordan autisme kan påvirke både identitet og kønsidentitet. Vi tror på, at adgang til psykoedukation og støtte til selvforståelse er grundlæggende for, at autister kan udvikle en identitet, så de kan stå ved, hvem de er, uanset sociale normer og forventninger.

<https://www.social.dk/voksne/autisme/viden-og-temaer/seksualitet-og-autisme>